

Mevlana'nın Gönül Çağlayanı

– M.Nihat Malkoç · 02 Haziran 2009

MEVLANA'NIN GÖNÜL ÇAĞLAYANI

M.NİHAT MALKOÇ

Bazı şahsiyetler vardır ki fikri ne olursa olsun bütün kesimlerin ortak hafızası olurlar. Herkes onların yazdıklarında birleşir. Bunlar toplumun asgari müşterekleri konumundadırlar. Onlar bu haliyle toplumun denge unsurudurlar. Kavgalar ve sıcak tartışmalar bu büyük şahsiyetlerin buz dağlarına çarparak bertaraf edilir. Bu yüce ruhlar her dönemdeki zehirlere karşı panzehir vazifesi görürler. Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli, Hacı Bayram Veli, Hoca Ahmet Yesevi ve Mevlana Celaleddin-i Rumî bunlardan sadece birkaçıdır.

Ruhlarımızdaki manevi kirleri silip gönüllerimizin pasını zımparalayan muhabbet erlerinden birisi de bundan 800 yıl evvel dünyaya gelen Mevlana'dır. O, yediden yetmişe kadar Türk milletinin kucakladığı ve benimsediği bir aşk kahramanıdır. Onun kitabında sevgi ve hoşgörü kavramları altın yaldızlı harflerle yazılmıştır. Gönderinde sevgi bayrağı dalgalanır.

Mevlâna 30 Eylül 1207 yılında bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan yöresinde, Belh şehrinde doğmuştur. Bu yıl onun doğumunun 800. yıldönümünü büyük bir coşkuyla kutluyoruz. İyi ki doğmuş ve yazdıklarıyla bize hayat vermiş... Onun olmadığı bir dünya ne kadar eksik olurdu. Mevlana'nın Mesnevi'sinin olmadığı bir kütüphane ne kadar da boş kalırdı. Onunla cilalanmayan yürekler bir harabeden farksız olurdu.

Onun 26 bin beyitten meydana gelen Mesnevi'si bir birlik dükkânıdır; fitne ve fesadı yok eden manevi dermanların toplandığı eczanedir. Bunu "Mesnevi'miz, birlik dükkânıdır; birden başka ne belirirse puttur." diyerek vurgulamıştır. Bu dükkânın vitrinlerinde aşk, sevgi, hoşgörü, vefa, ilim ve muhabbet sergilenir. Bunların alıcıları aynı zamanda satıcılarıdır.

Gönül adamları ölümden korkmazlar. Çünkü onlara göre gerçek anlamda ölüm yoktur. Bizim ölüm dediğimiz gurbetten asli vatana göçüştür. Mevlana da bu anlayıştan yola çıkarak ölümü bir vuslat olarak görmüştür. Kulun Allah'ına ulaştığı sevimli bir an olarak nitelendirmiştir. Onun içindir ki ölümü olgunlukla ve büyük bir ruh genişliği içerisinde karşılamıştır. Dostun dosta vuslatı bayram değil de nedir?

Mevlana, ölüm vaktine 'şeb-i arus'(düğün gecesi) demiştir. O, kabri temsili bir mekân olarak kabul etmiştir. Onun içindir ki "Ölümümüzden sonra mezarımızı yerde aramayınız! Bizim mezarımız ariflerin

gönüllerindedir" diyerek ölümsüzlüğün imanlı gönüllere girerek sağlanabileceği hakikatini teslim etmiştir. Gerçekten de dediği gibi kendisi imanlı gönüllerde yaşayarak bugünlere kadar ulaşabilmiştir. Sesinin yankısı yedi asır sonrasında duyulabilmiştir.

Mevlana sevgi ve hoşgörü anahtarının bütün kapıları açabileceğine yürekten inanmıştır. Bunun canlı örneklerini bizzat yaşayarak müşahede etmiştir. Bununla ilgili olarak söylediği şu güzel sözler sevgi tılsımının gücünü ortaya koymaktadır: "Sevgiden acılıklar tatlılaşır. Sevgiden bakırlar altın kesilir. Sevgiden tortulu, bulanık sular, arı duru bir hale gelir, sevgiden dertler şifa bulur. Sevgiden ölü dirilir, sevgiden padişahlar kul olur."

Aşk adamıdır Mevlana... Fakat Mevlana'nın aşkını beşeri aşklarla karıştırmayalım sakın... O, bütün aşkların ilahi aşktan neşet ettiğine inanan ve eşyaya o gözle bakan engin ruhlu bir gönül eridir. Allah aşkını yüreğinin merkezine yerleştiren Mevlana, varlığa da Allah'ın mahlûku olması açısından hikmetle bakmıştır. Her şeyi muhabbet penceresinden seyretmiştir Mevlana... Onu anlamak için hayata ve cümle varlığa bu açıdan bakmak gerekir.

Aşktan mahrum gönülleri virane olarak görmüştür Mevlana... Aşkı her şeyin ön şartı olarak kabul etmiştir. Aşka gönül alfabesinin 'elif'i gözüyle bakmıştır. Her beytine aşkın ruhaniyetini sindirmiştir. Bir beytinde "Aşkı olmayan kişi, ne de zevksizdir ya; bir sevgilisi olmayan kişi, ne de ölüdür ya. Aşktan diri olmak gerek, ölüde iş yok. Diri kimdir, bilir misin? Aşktan doğan kişi... Aşkın eteğine yapış, onun eteği keremdir, ihsandır; ondan başka kimsecikler kurtaramaz seni yabancılıktan. Aşk, güzellik padişahının damına çıkılacak bir merdivendir; sen gel de miraç hakikatini aşğın yüzünden oku." diyor, Hz. Mevlana...

O, aşksız yaşamının aşsız yaşamaktan daha beter olduğuna inanıyordu. Kendisini doğumunun 800. yılında rahmet ve minnetle anıyoruz. İyi ki doğmuşsun; hasta ruhlarımızın ilacı, hissiyatımızın serdarı, gönül çağlayanı Mevlana... Senin manevi ikliminde ve 'Mesnevi' ağacının dalları altında gölgelenenlere ne mutlu... İyi ki varsın postnişinim, sevgi ırmağım... Asırlardan beri viran gönüllerimizi mamur eyledin. Doğum günün kutlu olsun aşk sultanı!...